

Onze huisdieren

P.J. Andriessen

bron

P.J. Andriessen, *Onze huisdieren*. Jan Leendertz, Amsterdam 1876

Zie voor verantwoording: http://www.dbnl.org/tekst/andr018onze01_01/colofon.php

© 2011 dbnl

The logo for the Dutch Bibliography (dbnl) consists of the lowercase letters 'dbnl' in a blue, sans-serif font. The letter 'd' is stylized with a small white shape above it, resembling a checkmark or a stylized 'd'.

Paard en ezel.

Paard! Sta jij daar met je veulen
 zoo heel rustig voor het hek?
 Straks komt jou de stalknecht halen,
 legt een bit jou in den bek,
 Legt een zadel op je lenden,
 doet een hoofdstel aan je kop;
 En dan springt uw heer en meester
 er met alle vlugheid op.
 Voort, langs straat en veld gevlogen,
 rij je hem, waarheen hij wil;
 En, als hij 't verkiest, dan sta je
 heel gehoorzaam, daadlijk stil;
 Of je rijdt voor koets of wagen,
 even sterk als vlug en snel,
 Of je harddraaft en wint prijzen,
 of we zien je in 't paardenspel.
 Maar als je, oud en stram geworden,
 als een jaagknol vóór een schuit,
 Zuur je broodje moet verdienen,
 is het met je grootheid uit.
 Jij, voorheen zoo fier en moedig,
 gaat dan niet meer op den hol,
 En de ruwe jager slaat je;
 want je bent 'een oude knol'.
 't Vleesch van 't paard wordt wel gegeten,
 en zijn leer is heel veel waard;
 Op ons plaatje ziet ge, wat men
 van zijn manen maakt en staart.
 Daar ook, 't geen, voor den dragonder,
 al bij 't paard des krijgsmans hoort,
 Dat zich aan geen kogelregen,
 aan geen oorlogsdonder stoort.
 Kijk, die jongen op zijn ezel,
 rijdt hij daar niet als een vorst?
 Langoor kan best galoppeeren:
 't vrachtje is licht, hetwelk hij torscht.
 Maar het muildier, dat in Spanje
 dikwijls zware lasten draagt,
 Gaat behoedzaam over 't bergpad,
 waar geen paard zich ooit op waagt.
 En de zebra, daar beneden,
 met zijn mooi gestreepte huid,
 Vlucht in Afrika's woestijnen
 voor het tambourijngeluid.
 Maak toch, zebra, dat je wegkomt,
 word van 't loopen maar niet moe;
 Ga een andren weg, dom dier! je
 loopt vlak naar de jagers toe!

Runderen.

Daar staat de koe en 't kalfje, de moeder en haar kind.
 Wat geeft dat beest al zaken, die ge op dit plaatje vindt.
 't Geeft melk, waarvan men kaas maakt, ook boter, wei en room,
 't Geeft mest voor dorre landen, tot groei voor kruid en boom.

En als de koe geslacht is, dan smaakt haar vleesch zoo goed.
 Ziet maar eens die rollende, die Trijntje braden moet.
 De koehuid koopt de looier, en daarvan maakt hij leer;
 Dat dient voor onze zolen, voor koffers en wat meer;

Ook tasschen voor de jongens, die braaf naar school toe gaan.
 En laarzen voor den heibaas, die in het nat moet staan.
 Haar horens geven horen voor 't stevigst pijpenroer,
 Ook knopen, doozen, kammen voor burger en voor boer.

Haar hoeven, neus en ooren en 't schraapsel van heur huid
 Geeft lijm voor timmerlieden; - en nog is het niet uit:
 Zelfs 't bloed van 't beest is nuttig voor den raffinadeur,
 En geeft, gebrand, Berlijnsch blauw, een mooie, dure kleur.

Daar boven ziet ge in Spanje, hoe men met stieren vecht.
 'Wees maar voorzichtig, kerel! of het bekomt je slecht!
 De menschen daar zien 't gaarne; maar wat *wij* liever zien,
 Zijn de ossen vóór den wagen, die ginds hun diensten biên.

Van ondren ziet ge een zebu van 't Indiaansche land:
 Ziet ge op zijn rug dat bultje? - Wat is 't een vreemde klant!
 Hij krijgt wat lekker eten van d' Oosterindiaan,
 En blijft heel mak en vreedzaam en heel geduldig staan.

Het laatste is nu een bison uit Noord-Amerika.
 De roodhuid op zijn jachtpaard jaagt hem geweldig na;
 Hij zoekt in de prairiën den woesten bison op,
 En steekt zijn scherpe jachtspies hem in den breeden kop.

Het schaap.

Schaapje, met uw vriendlijk oog,
 Schaapje zacht van zinnen,
 Schaapje, zacht van wol en aard,
 Wie zou u niet minnen?

In een kudde loopt ge saam; -
 Loopt ge soms wat verder,
 Fluks drijft u de hond terug
 Van den trouwen herder.

Van uw melk ook maakt men kaas,
 Van uw wol het laken,
 Waar de snijders broek en buis,
 Pet en jas van maken;

Wol, waarvan men kousen breidt,
 's Winters want en sokken.
 Vleesch geeft gij en leer, maar toch
 Beter 't leer der bokken;

Want dat leer is marokijn,
 Prachtig mooi voor schoenen. -
 'Van mijn geitje niet,' zegt Da,
 'k Wou het beest wel zoenen;

't Geeft zulk een gezonde melk
 Voor mijn klein, lief zusje;
 Daarom, lieve, beste geit!
 Geef ik jou een kusje!'

Maar zoo'n steenbok kust ze niet;
 Die zou haar slechts stooten.
 Vóór een bokkenwagen zag
 Ik er eens twee grooten.

't Hert, met prachtig, trotsch gewei,
 Woont in groote wouden;
 Tam gemaakt, wordt het heel veel
 In een park gehouden.

't Is in Zuid-Amerika,
 Waar de lama's leven,
 Die als lastdier nuttig zijn,
 Fijne wol ons geven.

Hoenders.

Wat staat die Haan daar trotsch en fier,
 Met pracht van kam en veeren,
 Of hij een tweede sultan is,
 En niemand hem kan deeren.

Zijn kippen zijn wat bang voor hem,
 Hij houdt ze goed in orde;
 Van al die kippen durft geen een
 Hem ongehoorzaam worden.

En wat de mensch tot sieraad kiest
 Van mijnheer Haan zijn veeren,
 Dat kunt ge best, als gij het wilt
 Hier uit dit plaatje leeren.

Hoe zacht, hoe voedzaam is het ei
 Van mijnheer Haan zijn vrouwtje!
 Niet minder lekker smaakt ons ook
 Het malsche kippenboutje!

De kloek, die voor heur kiekens waakt,
 Verjaagt, wat hun moog' hindren,
 Is 't echte beeld der moedermin,
 Die zorgt voor hare kindren.

Ziet gij die lieve duifjes wel,
 Zoo fijn en slank van leden?
 Als postboôn zijn ze zeer geacht
 Bij ingesloten steden.

En daar staat een kalkoensche haan;
 Wat klokt die afgebroken!
 Wat is dat beest een stuipekop!
 Terstond in drift ontstoken!

Ons eendje is niet zoo korzelig;
 't Roert maar geducht zijn snater,
 En is 't op 't land geen held; te meer
 Is het te huis op 't water.

Dat is ook onze trotsche zwaan
 Met zijne blanke pluimen;
 Hoe statig zwemt hij, doet hij 't nat
 Rondom zijn veeren schuimen.

Het zwijn.

Lui zwijn, dat in den modder wroet,
Zeg, wat doe jij op aard voor goed?
Je knort en wentelt je in het slijk,
En 't stinkt geweldig in je wijk.

De koe geeft melk met emmers vol,
Het schaap geeft kaas en warme wol,
Als trekdier de ezel dient en 't paard;
Maar jij, wat nut doe jij op aard?

‘Mijn kind, zoolang ik leef geen zier;
Dan ben ik maar een nutt'loos dier,
Dat men bijzonder morsig heet,
Dat eikels in de bosschen vreet;

Maar 't gaat mij, als den gierigaard:
Eerst na mijn dood ben ik veel waard,
Dan krijg je spek en ham van mij,
Met kluifjes, zult en worst er bij.

Mijn haar gebruikt de borstelman;
Hij maakt er lange stoffers van,
Ook schuier, boender, ragebol,
En kwasten, heele winkels vol.

En daarom, kind! als je er op let,
Is 't beste varken dik en vet;
Tentoongesteld, wint, naar 's lands wijs
Het vetste varken d' eersten prijs.’

Het wilde zwijn, zooals je ziet,
Is zulk een makke jongen niet;
Men jaagt het in de bosschen - maar
Niet altijd zonder groot gevaar;

Want, met de tanden naast zijn kop,
Scheurt het der honden buik soms op;
En wee hem, die het kwetst, en niet
Het dier terstond ter neder schiet.

Het stekelvarken woont niet hier;
Dat is een heel goedaardig dier;
Vervolgt men 't - het verbergt den kop,
En steekt zijn scherpe pennen op.

Onze huisdieren.

Kindlief! Als de dieren
die wij om ons zien,
Zooveel goeds ons schenken,
zooveel hulp ons bien;
Als het paard en d' ezel
ons ten nutte leeft,
En de koe en 't zwijn ons
heerlijk voedsel geeft,
Als de hen ons eiers,
't schaap zijn wol ons schenkt,
Weet ik, wat een braaf kind
bij dat alles denkt.
't Denkt: de goede Vader,
die daarboven leeft,
Wil, dat wij Hem danken
voor 't geen Hij ons geeft;
Wil, dat wij voor schaapje,
koe en paard en zwijn,
Ook voor kip en eendje
goede meesters zijn.
Wie in dierenplagen,
zijn behagen vindt,
Is een heel verachtlijk,
heel ondeugend kind.
Neen, o goede dieren!
die zoo nuttig zijt,
Ik wil u beminnen,
nu en te allen tijd;
Ik wil van u leeren,
hoe ge uw plicht steeds doet,
En altijd volbrengen
alles wat ik moet. -
Melk en boter geven,
eiers leggen is
Evenmin als trekken
't werk eens kinds, gewis;
Maar zijn lessen leeren,
alles doen met vlijt
Is het wat zijn ouders
't meest van al verblijdt. -
Daarom, lieve dieren,
ziet gerust naar mij!
Ik volbreng mijn plichten,
even goed als gij.